

पशु क्वारेन्टाईन (पहिलो संशोधन) कार्यविधि, २०७१

नेपाल सरकार कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय
(मा. मन्त्रीस्तरको निर्णयबाट स्वीकृत भई २०६४ श्रावण देखि लागु भएको)

संशोधन

पहिलो संशोधन मिति: २०७१/१०/०२*

पशु क्वारेन्टाईन चेकपोष्टमा ल्याइएका पशु, पशुजन्य पदार्थ तथा पशु उत्पादन सामग्रीको परीक्षण, निरीक्षण तथा प्रमाणीकरण गर्ने सम्बन्धमा पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा नियमावली, २०५६ को नियम ७ को उपनियम (१) मा निर्दिष्ट कार्यविधिलाई सरल तथा सहज तुल्याउन कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयले देहायको कार्यविधि बनाएको छ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

- * (१) यस कार्यविधिको नाम “पशु क्वारेन्टाईन (पहिलो संशोधन) कार्यविधि, २०७१” रहेको छ।
- * (२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।

२. परिभाषा:

- विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,
- क) “ऐन” भन्नाले पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा ऐन, २०५५ सम्भन्धनु पर्छ।
 - ख) “नियमावली” भन्नाले पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा नियमावली, २०५६ सम्भन्धनु पर्छ।
 - ग) “विभाग” भन्नाले पशु सेवा विभाग सम्भन्धनु पर्छ।

३. पैठारी गर्दा अपनाउनु पर्ने कार्यविधि:

नेपालमा पैठारी गरिने विभिन्न ठुला तथा साना पशु, चल्ला, माछा, पशुजन्य पदार्थ, पशु उत्पादन सामग्री, जैविकी पदार्थ तथा पशुको दानाको क्वारेन्टाईन जाँच गर्दा देहायको कार्यविधि अवलम्बन गर्नु पर्नेछ :

(क) पशु जाँच गर्दा :

- (१) नेपालमा पशु पैठारी गर्न चाहने कुनै व्यक्ति वा संस्थाले पशु पैठारी गर्दा पैठारी गरिने पशुको किसिम, जात, सहित उल्लेख भएको

आधिकारिक निकायबाट दिएको स्वास्थ्य प्रमाणपत्र र सो मुलुकमा लगाइएको भ्याक्सिनको प्रमाणपत्र सहितको विवरण खोली कम्तीमा सात दिन अगावै सम्बन्धित पशु क्वारेन्टाईन चेकपोष्टमा आवेदन दिनु पर्नेछ । सो आवेदन माथि पशु क्वारेन्टाईन चेकपोष्टबाट अनुमति प्राप्त गरेपछि मात्र पशु पैठारी गर्न सकिनेछ ।

- (२) पैठारी गरिएका पशुको शारीरिक परीक्षण गर्दा नियमावलीको अनुसूची (१० बमोजिम सूचित गर्नु पर्ने रोगहरूको लागि भौतिक परीक्षण तथा क्लिनिकल परीक्षण गर्नु पर्नेछ ।
- (३) विभिन्न रोगहरूको तुलनात्मक परीक्षण गर्दा केन्द्रीय पशु क्वारेन्टाईन कार्यालयबाट उपलब्ध गराइएको डिजिटल रिकग्नीसन म्यानुअल उपयोगमा ल्याउनु पर्नेछ । पशु निकासी गर्ने मुलुकका सूचीकृत गर्नुपर्ने रोग विरुद्ध खोप लगाएको प्रामाणिक प्रमाणपत्र जाँची स्वस्थ भएको यकीन भएमा मात्र पशुहरू प्रवेश गर्न अनुमति दिनु पर्नेछ ।
- * (४) पैठारी गरिएका भेडा बाख्रा पालनका लागि पैठारी गरिएका भए उक्त भेडा बाख्रालाई अनिवार्य रूपमा पि.पि.आर. खोप लगाई क्वारेन्टाइन प्रमाणपत्र समेत जनाई पैठारी अनुमती दिनु पर्नेछ तर मासुको लागि आयात भएका र तुरुन्तै कटानमा जाने भेडा बाख्रालाई जाँच गर्दा स्वास्थ्य रहेको पाइएमा अन्य पशुसँग नमिसाउने शर्तमा सिधै विक्री वितरण गरी कटानमा पठाउन खोप नलगाएको प्रमाण प्रमाणपत्रमा उल्लेख गरी पैठारी गर्न अनुमती दिनु पर्नेछ ।
- (५) नियमावलीको नियम ६ को उपनियम (३) मा उल्लेख भएका संक्रामक रोगहरूको शंका लागेमा र ती रोगहरू विरुद्ध खोप लगाइएको प्रमाणपत्र नभएमा पैठारी गरिएका पशुहरूलाई सोही उपनियममा उल्लेख भए बमोजिमको अवधिसम्म क्वारेन्टाइनमा राख्नु पर्नेछ ।
- (६) जनस्वास्थ्य तथा पशु स्वास्थ्यमा प्रत्यक्ष दुष्प्रभाव पार्न सक्ने संक्रामक रोगहरूको शंका लागेमा जाँचको लागि नमूना प्रयोगशालामा पठाइएको अवस्थामा प्रयोगशालाको प्रतिवेदन नआएसम्म पैठारीकर्ताले बेच बिखन गर्न नपाउने गरी पशु क्वारेन्टाईन कार्यालयको निगरानीमा पशुहरू क्वारेन्टाईन अधिकृतले तोकेको ठाँउमा राख्नु पर्नेछ ।
- (७) सीमावर्ती क्षेत्रको नेपाली भू-भागमा लाग्ने हाट बजारमा बेच

- बिखनको लागि सीमापारीबाट ल्याइने पशुहरूको साथमा स्वास्थ्य प्रमाणपत्र हुनु पर्नेछ र संक्रामक रोगको शंका लागेमा खण्ड (६) बमोजिम गर्नु पर्नेछ ।
- (८) पशुहरूमा खोप लगाउनु पर्ने तथा नमूना जाँच गराउन प्रयोगशालामा पठाउनु पर्ने भएमा सोको लागि लाग्ने भ्याक्सिन, सिरीन्ज, निडिल, भ्याकुटेनर जस्ता औषधी तथा उपकरणका सम्पूर्ण खर्च नियमावलीको नियम ६ को उपनियम (५) बमोजिम पैठारीकर्ताले व्यहोर्नु पर्नेछ ।
- (९) कुकुर तथा बिरालो पैठारी गर्दा नियमावलीको अनुसूची-३, फाराम-१, मा उल्लेख भए बमोजिमको ढाँचामा आधिकारिक निकायबाट प्राप्त स्वास्थ्य प्रमाणपत्र र रेबिज भ्याक्सिन लगाएको प्रमाणपत्र संलग्न हुनु पर्नेछ । खरायो तथा मुसा पैठारी गर्दा आधिकारिक निकायबाट प्राप्त स्वास्थ्य प्रमाणपत्र संलग्न हुनु पर्नेछ ।
- (१०) पशु पैठारी गर्दा कुनै पशु मरेको भेटिएमा अथवा संक्रामक रोगको शंका लागेमा त्यस्ता पशुलाई होल्डीड यार्डमा राख्नु पर्छ । होल्डीड यार्ड नभएको ठाउँमा पैठारी कर्ताको आफ्नो खर्चमा छुट्टै राख्ने व्यवस्था गर्नुपर्नेछ । प्रयोगशाला परीक्षणबाट संक्रामक रोगका जिवाणु रहेको यकीन भएमा ऐन नियम अनुसार गर्ने र सो नभएको प्रमाणित भएमा रीत पुर्याइ क्वारेन्टाईन प्रमाणपत्र प्रदान गरी प्रवेश गर्न दिन सकिने छ ।
- (ख) कुखुराको चल्ला जाँच गर्दा :
- (१) चल्ला पैठारी गर्दा प्रत्येक खेपमा अन्तर्राष्ट्रिय पशु स्वास्थ्य प्रमाणपत्र र विभागको सिफारिसपत्र साथैमा हुनु पर्नेछ ।
- (२) प्यारेन्ट चल्ला पैठारी गर्दा हवाई मार्ग (त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल स्थित पशु क्वारेन्टाईन चेकपोष्टको बाटो) बाट मात्र ल्याउनु पर्नेछ ।
- (३) चल्ला पैठारी गर्दा अनुसूची-१ मा उल्लेखित मापदण्ड पूरा भएको हुनु पर्नेछ ।
- (ग) माछा जाँच गर्दा:
- (१) माछाको भुरा पैठारी गर्दा विभागको सिफारिसपत्र अनिवार्य

- रुपमा संलग्न गर्नु पर्नेछ । तर खाने माछा पैठारी गर्नको लागि सिफारिसपत्र आवश्यक पर्नेछैन ।
- (२) पैठारी गरिने माछाको भुराको जात तथा मापदण्ड अनुसूची-२ बमोजिम हुनु पर्नेछ ।
 - (३) मत्स्य पालनको लागि सिफारिस नभएका जात पैठारी, ओसार पसार र विक्री गर्न पाइने छैन । तर अनुसन्धान र परीक्षणको लागि नेपाल सरकारको मत्स्य विकास निर्देशनालयको पूर्व स्वीकृतिमा जुनसुकै जातको माछाको भुरा पैठारी गर्न सकिनेछ ।
 - (४) पैठारी गरिने माछाको भुराको साथमा अनुसूची-३ बमोजिमको अन्तर्राष्ट्रिय मत्स्य स्वास्थ्य प्रमाणपत्र संलग्न हुनु पर्नेछ ।
 - (५) खानको लागि पैठारी गरिएका प्रत्येक खेपको साथमा अनुसूची-४ बमोजिम अन्तर्राष्ट्रिय मत्स्य स्वास्थ्य प्रमाणपत्र संलग्न हुनु पर्नेछ ।
 - (६) पैठारी गरिने माछाको भुराको ढुवानी तथा प्याकिङ सम्बन्धी मापदण्ड अनुसूची-५ मा उल्लेख भए अनुसार हुनु पर्नेछ ।
 - (७) सिपी र गंगटा जाति पैठारी गर्दा प्रत्येक खेपको साथमा अनुसूची-६ फाराम(१ देखि ३ अनुसारको इन्टरनेशनल एक्वेटिक एनिमल हेल्थ सर्टिफिकेट फर लाईभ मोलस्कस एण्ड ग्यामेट्स, इन्टरनेशनल एक्वेटिक एनिमल हेल्थ सर्टिफिकेट फर लाईभ एण्ड डेड क्रस्टेसियन्स, संलग्न हुनु पर्नेछ ।
 - (८) एक्वारियम तथा अर्नामेन्टल प्रयोगको लागि पैठारी गरिने माछाको हकमा पनि भुरा माछा पैठारी गर्दा कै कार्यविधि अनुरूप हुनेछ ।
 - (९) खाने माछा तथा भुरा जाँच गर्दा रोग भएको शंका लागेमा नजिकको मत्स्य विकास केन्द्रका वरिष्ठ मत्स्य विकास अधिकृत वा मत्स्य विकास अधिकृत वा जिल्ला कृषि विकास कार्यालय स्थित मत्स्य विकास अधिकृतको राय सल्लाह लिई सोही अनुरूप गर्नु पर्नेछ ।
 - (१०) पैठारी गरिएका भुरा माछाहरूमा रोगको शंका लागी होल्ड गर्नु परेमा अनुसूची-७ मा उल्लेखित मत्स्य विकास केन्द्र वा

मत्स्य प्रयोगशालामा रहेका होल्लिङ्ग ट्याङ्क उक्त कार्यालयको अनुमति लिएर प्रयोग गर्न सकिने छ ।

- (११) भुरा माछा ल्याउन प्रयोग गरेको पानीलाई निसंक्रमण गरी सुख्खा जमीनमा फाल्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।
- (१२) नेपालमा मत्स्य पालनको लागि सिफारिस गरिएका जातका माछाका भुरा एवं सौन्दर्यका लागि एक्वोरियममा सजाउने उदेश्यले उष्ण जातिय माछा (Tropical Species) विदेशबाट पैठारी गर्दा क्वारेन्टाइन चेकपोष्टको बाटो भएर मात्र आयात गर्न सकिनेछ ।
- (१३) अनुसन्धान तथा परीक्षणको लागि नेपाल सरकारको पूर्व स्वीकृतिबाट आयात गरिने नयाँ जातका माछाका भुरा अन्तर्राष्ट्रिय हवाई मार्गबाट मात्र नेपाल प्रवेश गराउन पाइनेछ ।

(घ) पशु जन्य पदार्थ र पशु उत्पादन सामग्री जाँच गर्दा:

- (१) निकासी गर्ने देशबाट जारी गरिएको प्रमाणपत्रमा उल्लेख भए अनुसारको भौतिक स्वरूप भए वा नभएको जाँच गर्नु पर्नेछ ।
- (२) तौल, प्याकिङ, लेबल तथा सिलबन्दी ठीक भएको वा नभएको जाँच गर्नु पर्नेछ ।
- (३) सिलबन्दी नभएकोमा वा सिलबन्दी ठीक नभएकोमा बास्ना, रंग एवं वस्तुको अवस्थाको सम्बन्धमा परीक्षण गर्नु पर्नेछ ।
- (४) अवशेष, संक्रमण गर्ने तत्व तथा परिवर्तित संकेतको पहिचान गर्नु पर्नेछ ।
- (५) उपयुक्त तापक्रममा रहे नरहेको पहिचान गर्नु पर्नेछ र आवश्यक परेमा तापक्रम जाँच गर्न आवश्यक उपकरण समेत प्रयोग गर्नु पर्नेछ ।
- (६) खाने अन्डा तथा चल्ला उत्पादन गर्ने अन्डाको पैठारी गर्दा अनुसूची-८, फारम (१ र २ बमोजिमको मापदण्ड पूरा गरेको हुनु पर्नेछ ।
- (७) पैठारी गरिने पशुजन्य पदार्थ र पशु उत्पादन सामग्रीहरूको साथमा सेनेटरी प्रमाणपत्र पेश गर्नु पर्नेछ ।

- (ढ) पशुजन्य पदार्थ र पशु उत्पादन सामाग्री पैठारी गर्दा प्रयोग भएको सवारी साधनमा संक्रामक रोगका किटाणु भएको शंका लागेमा त्यस्ता वस्तु उत्पादन भएको स्थानमा पाइने पशु रोगको स्थिति बारे जानकारी लिनु पर्नेछ ।
- (९) पशु आहारा, औद्योगिक वा औषधिको रूपमा प्रयोग हुने पशु जन्य पदार्थ पैठारी गर्दा नियमावलीको अनुसूची-३ फारम(५ बमोजिमको आधिकारिक निकायबाट प्राप्त सेनेटरी प्रमाणपत्र संलग्न हुनु पर्नेछ ।
- (१०) पशुजन्य पदार्थ र पशु उत्पादन सामाग्री पैठारी गर्दा प्रयोग गरिने साधन, भाडा, कन्टेनर आदि सो पदार्थको हित तथा बचावटलाई ध्यानमा राखी बनाएको हुनु पर्नेछ र ती समानहरू प्रयोग गर्नुभन्दा अगावै सफा र निःसंक्रमण गरेको हुनु पर्नेछ ।
- (ड) **जैविक पदार्थ जाँच गर्दा:**
- (१) जैविक पदार्थ पैठारी गर्दा प्रत्येक पटक विभागको सिफारिसपत्र समेत साथै संलग्न गर्नु पर्नेछ।
- (२) जैविक पदार्थ बिक्री वितरण तथा पैठारी गर्न निवेदन दिंदा नियमावलीको अनुसूची-११ अनुसारको विवरण समेत साथै संलग्न गर्नु पर्नेछ ।
- (३) जैविक पदार्थ पैठारी गर्दा अटुट रूपमा कोल्डचेनको व्यवस्था मिलाएको हुनु पर्नेछ ।
- (४) भ्याक्सिन उत्पादन गर्न प्रयोग गरिएको अन्डा वा सेललाईनको स्रोत तथा कुन कुन रोगमुक्त छ सो खुलेको प्रमाणपत्र तथा गुणस्तर परीक्षणको लागि अपनाइएको प्रक्रियाको प्रतिवेदन कन्साइनमेन्ट साथ उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
- (५) पैठारी गरिएका जैविक पदार्थहरूको प्रत्येक भाइलमा देहायको विवरण उल्लेख भएको लेबल स्पष्ट रूपमा अंग्रेजी भाषामा लेखिएको हुनु पर्नेछ:
- (क) Scientific name of the product
(उत्पादनको वैज्ञानिक नाम)

- (ख) Product trade name (उत्पादनको व्यापारिक नाम)
 - (ग) Lot / serial number (लट/सिरियल नम्बर)
 - (घ) Manufacturing date (उत्पादन मिति)
 - (ङ) Expiry date (म्याद समाप्त हुने मिति)
 - (च) Volume and number of doses
(मात्राको परिमाण र संख्या)
 - (छ) Name and address of the manufacturer
(उत्पादक कम्पनीको नाम तथा ठेगाना)
 - (ज) Direction for use (प्रयोग गर्ने विधि)
 - (झ) Only for veterinary use
(भेटेरिनरी प्रयोजनको लागि मात्र)
 - (ञ) Process for safe disposal of the vials
(सुरक्षित ढंगबाट सामान तह लगाउने विधि)
- (६) पैठारी गरिएका जैविक पदार्थहरूको सेल्फ लाईफ लेबलमा उल्लेख भएको अवधिको कम्तिमा पनि आधा अवधिको हुनु पर्नेछ ।

(च) पशुको दाना जाँच गर्दा:

- (१) पशुको तयारी दाना पैठारी गर्दा विभागको सिफारिसपत्र अनिवार्य संलग्न हुनु पर्नेछ ।
- (२) पशुदाना प्याक गरिने बोरा नाईलनको वा जुटबाट भित्र पट्टी प्लाष्टिक लाईनिंग गरी बनाईएको र कुनै पनि भागमा हुक नगरिएको हुनु पर्नेछ ।
- (३) पशु दानाको बोरामा देवनागरी लिपी वा अंग्रेजी भाषामा देहायको विवरण लेखिएको लेबल हुनुपर्नेछ :-
 - (क) उत्पादकको नाम र ठेगाना
 - (ख) उत्पादनको व्यापारिक नाम
 - (ग) व्याच वा कोड नम्बर
 - (घ) तौल (किलोग्राममा)
 - (ङ) उत्पादन मिति
 - (च) प्रयोग गर्न सकिने मिति

- (छ) प्रयोग गरिएको कच्चा पदार्थको नाम
- (४) पैठारी गर्न लागिएको ब्याच वा कोड नम्बरको पशु दानाको निम्न चारित्रिक गुणहरूको आधिकारिक प्रयोगशालाबाट परीक्षण गरिएको प्रयोगशाला परीक्षणको नतिजा अनिवार्य रूपमा संलग्न गरेको हुनुपर्नेछ :
- (क) जलांश
- (ख) कुड प्रोटीन
- (ग) कुड फ्याट
- (घ) कुड फाइबर
- (ङ) टोटल आस

४. नमूना परीक्षण गर्दा अपनाउनु पर्ने कार्यविधि :

- (१) पैठारी गरिएका पशुहरूमा संक्रामक रोग भएको वा रोग लागेको शंका लागेमा वा पशु जन्य पदार्थ वा पशु उत्पादन सामाग्रीमा कुनै हानिकारक तत्व भएको शंका लागेमा थप परीक्षणको लागि नियमावलीको नियम ७ को उपनियम (२) बमोजिम नमूना संकलन गरी अनुसूची-९ मा उल्लेख गरिएको प्रयोगशालामा जांच गर्न पठाउनु पर्नेछ ।
- (२) खाने माछा तथा भुरा जांच गर्दा रोग भएको शंका लागी प्रयोगशाला परीक्षण गर्नु पर्ने भएमा नमूना संकलन गरी केन्द्रीय मत्स्य प्रयोगशाला बालाजुमा पठाउनु पर्नेछ ।
- (३) पैठारी गरिएका भ्याक्सिनको कोल्डचेन तथा गुणस्तरमा शंका लागेमा क्वारेन्टाईन अधिकृतले नमूना परीक्षणको लागि भेटेरिनरी गुणस्तर तथा औषधि व्यवस्थापन कार्यालयमा पठाउनु पर्नेछ ।
- (४) परीक्षणकोलागि जैविक पदार्थको नमूना संकलन गर्दा अनुसूची-१० बमोजिमको परिमाणमा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
- (५) पशु दानाको प्रयोगशाला परीक्षणको लागि नमूना लिंदा देहायको परिमाणमा देहाय बमोजिम लिनुपर्नेछ :-

सि.न.	परिमाण (बोरामा)	नमूना लिने
१	२ देखि ५	१ बोराबाट
२	६ देखि १५	२ बोराबाट

३	१६ देखि २५	३ बोराबाट
४	२६ देखि ४५	५ बोराबाट
५	४६ देखि ६५	७ बोराबाट
६	६६ देखि १२५	९ बोराबाट
७	१२६ देखि ३००	१० बोराबाट
८	३०१ देखि ५००	१२ बोराबाट
९	५०० भन्दा माथि	१३ बोराबाट

- (६) दानाको नमूना लिंदा लटलाई निश्चित तरिकाबाट थाक लगाई सके पछि त्यस थाकको जुनसुकै ठाँउबाट शुरु गरी बोराको गिन्ती गर्दै लैजाने र उपखण्ड (६) मा उल्लेख गरिए अनुसार लट साईजलाई नमूना साईजले भाग गर्दा जुन पूर्ण संख्या आउछ त्यसै संख्याको अन्तर पारी चाहिने जति बोरा अलग राख्नु पर्छ। प्रत्येक छानीएका बोराबाट नमूना लिंदा कमसेकम बोराको तीन भाग (माथिल्लो, बीचको र तल्लो भाग) बाट लिनु पर्दछ। नमूना लिने भाडोले कर्ण रेखाबाट बोरामा खोपी नमूना लिनु पर्दछ। यसरी हरेक बोराबाट लिईएको नमूनाको तौल कम्तीमा सात सय पचास ग्राम हुनु पर्दछ। प्रत्येक बोराबाट लिएको नमूना मिसाई कम्पोजिट नमूना बनाउनुपर्दछ। उक्त कम्पोजिट नमूनाबाट कोनिङ तथा क्याटरिङ तरिका अपनाई कम्तीमा दुई सय ग्राम नमूना तयार पारी हावा तथा पानी नछिर्ने भाडोमा राखी परीक्षणको लागि राष्ट्रिय खाद्य प्रयोगशाला वा सम्बन्धित खाद्य क्वारेन्टाईन प्रयोगशालामा पठाउनु पर्नेछ।
- (७) क्वारेन्टाईन चेकपोष्टहरूले नमूना पठाउदा आफुलाई तोकिएको प्रयोगशालामा पठाउनु पर्नेछ।
- (८) उक्त प्रयोगशालाबाट परीक्षण सम्भव हुन नसकेमा अन्य रिफिरेन्स तथा केन्द्रीय प्रयोगशालामा नमूना पठाउने जिम्मेवारी प्रयोगशालाको हुनेछ।
- (९) जैविक पदार्थ, पशु जन्य पदार्थमा भएका हानिकारक तत्व तथा खोरेत रोग परीक्षण गर्न सम्बन्धित प्रयोगशालामा सिधै पठाउन

सकिनेछ ।

(१०) परीक्षणकोलागि नमूना संकलनन गर्ने विधि तथा नमूनाको परिमाण बारे सम्बन्धित प्रयोगशालाको माग बमोजिम हुनेछ ।

(११) यसरी परीक्षण गर्न पठाइएको नमूनाको परीक्षण प्रतिवेदन सम्बन्धित चेकपोष्ट र सेवाग्राहीलाई अनिवार्य रूपमा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

५. पैठारी गरीएका वस्तुहरूको क्वारेन्टाईन प्रमाणपत्र जारी गर्ने कार्यविधि:

- (१) क्वारेन्टाईन अधिकृतले क्वारेन्टाइनको बाटो भएर आएका कुनै पनि पशु, पशुजन्य पदार्थ तथा पशु उत्पादन सामग्रीहरूको क्वारेन्टाइन जाँच प्रक्रिया पूरा भएपछि, नियमावलीको अनुसूची-२ बमोजिमको क्वारेन्टाइन प्रमाणपत्र जारी गर्नु पर्नेछ।
- (२) क्वारेन्टाईन प्रमाणपत्र जारी गर्दा प्रत्येक खेपको जतिसुकै परिमाण वा संख्या भए पनि एउटा मात्र प्रमाणपत्र जारी गर्नुपर्नेछ ।
- (३) प्रमाणपत्रमा सम्बन्धित कार्यालयको कोड नम्बर तथा प्रमाणपत्रको सिरियल नम्बर समेत उल्लेख गर्नुपर्नेछ ।
- (४) प्रमाणपत्र तीन विभिन्न रंगको हुनेछ, जस अनुसार सेतो सम्बन्धित पैठारीकर्ताको लागि, आकाशे नीलो सम्बन्धित भन्सार कार्यालयको लागि र गुलाबी कार्यालय प्रयोजनको लागि रहने छ।

६. निकासी गर्दा अपनाउनु पर्ने कार्यविधि :

- (१) जैविक पदार्थ, चल्ला वा माछाका भुरा वा पशु दाना निकासी गर्न चाहने व्यक्तिले ऐनको दफा १८ बमोजिम एकसय रुपैयाँ दस्तुर तिरी विभागको सिफारिस समितिबाट नियमावलीको अनुसूची-५ बमोजिमको ढाँचामा सिफारिस पत्र लिनु पर्नेछ ।
- (२) निकासीकर्ताले पशु, पशुजन्य पदार्थ तथा पशु उत्पादन सामग्री निकासी गर्दा नियमावलीको नियम १४ बमोजिमका शर्तहरू पालना गरे नगरेको क्वारेन्टाइन अधिकृतले ध्यान दिनु पर्नेछ ।
- (३) निकासी योग्य पशु, पशुजन्य पदार्थ तथा पशु उत्पादन सामग्रीहरूको स्वास्थ्य वा नेटरी प्रमाणपत्र नियमावलीको अनुसूची- ३ को फाराम(१ देखि ८ सम्मको ढाँचामा विभागले तोकेको भेटेरिनरी अधिकृतले जारी गरेको भएमा सो अनुसार रुजु गरी क्वारेन्टाईन अधिकृतले

निकासी गर्न अनुमति दिनु पर्नेछ ।

- (४) निकासीकर्ताले निकासी गरिने पशु, पशुजन्य पदार्थ तथा पशु उत्पादन सामग्रीहरूको स्वास्थ्य वा स्यानेटरी प्रमाणपत्रको लागि सोभै क्वारेन्टाईन कार्यालय/चेकपोष्टमा सम्पर्क राख्न आएमा क्वारेन्टाईन अधिकृतले स्थलगत निरीक्षण गरी निकासी योग्य भएमा त्यस्ता पशु, पशुजन्य पदार्थ तथा पशु उत्पादन सामग्रीहरूको निकासीको लागि नियमावलीको अनुसूची-३ को फाराम-१ देखि ८ सम्मको ढाँचा बमोजिम स्वास्थ्य वा स्यानेटरी प्रमाणपत्र जारी गर्न सक्नेछ ।
- (५) यस्ता प्रमाणपत्र कुकुर तथा बिरालो को लागि भए प्रत्येक पशुको छुटा छुट्टै र अन्य पशु, पशुजन्य पदार्थ तथा पशु उत्पादन सामग्री भए प्रत्येक खेपको एउटा प्रमाणपत्र जारी गर्नु पर्नेछ ।
- (६) यसरी उपलब्ध गराएको स्वास्थ्य वा स्यानेटरी प्रमाणपत्रको वैधता अधिकतम दश दिनका लागि हुनेछ । उक्त व्यहोरा प्रमाणपत्रमा उल्लेख गरिदिनु पर्नेछ ।
- (७) स्वास्थ्य वा स्यानेटरी प्रमाणपत्र योग्यता पुगेको अधिकृतले बाहेक अरुले जारी गर्न हुदैन

७. सिफारिसपत्र लिन आवश्यक पर्ने कागजातहरू:

- (१) चल्ला, जैविक पदार्थ, पशु दाना र माछाको भुरा पैठारी वा निकासी गर्न चाहने व्यक्ति वा संस्थाले विभागबाट नियमावलीको अनुसूची-५ बमोजिमको सिफारिसपत्र लिनु पर्नेछ । सिफारिसपत्र प्राप्त गर्नकोलागि निम्न कागजातहरू संलग्न हुनु पर्नेछ :-
 - (क) पशु, पशुजन्य पदार्थ तथा पशु उत्पादन सामग्रीका लागि व्यापार तथा उद्योग गर्न फर्म दर्ता भएको प्रमाणपत्र
 - (ख) कर वा भ्याट सम्बन्धी प्रमाणपत्र
 - (ग) नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र
 - (घ) विभागले तोके बमोजिमको गुणस्तर खुलेको आधिकारिक पत्र र
 - (ङ) नियमावलीको अनुसूची-४ बमोजिमको निवेदनमा पाँच रुपैयाँको टिकट टासी एक सय रुपैयाँको नगदी रसिद काटी विभागको सिफारिस समितिको सचिवालयमा निवेदन दर्ता गराउनु पर्नेछ।
- (२) निकासी वा पैठारीकर्ताले किटानी साथ कुन र कति पशु, पशुजन्य

पदार्थ तथा पशु उत्पादन सामाग्री कुन मितिसम्ममा कुन नाकाबाट ल्याउने हो सोको विवरण उक्त निवेदनमा खुलाउनु पर्नेछ ।

- (३) समितिको बैठक बस्नु तीन दिन अगाडिसम्म दर्ता भएका निवेदनहरूलाई रीतपूर्वक भए नभएको जाँच गरी, सिफारिस समितिको सचिवालयले सिफारिस समितिमा पेश गर्नेछ, सिफारिस समितिले सिफारिस दिने निर्णय गरेमा सिफारिस समितिको सचिवालयले बढीमा तीन महिनाको लागि संख्या, तौल, नाका र अवधि समेत तोकी सिफारिसपत्र तयार गरी उपरोक्त नाकाको भन्सार कार्यालय र पशु क्वारेन्टाईन कार्यालय/चेकपोष्टलाई बोधार्थ दिई सिफारिसपत्र प्रदान गर्नेछ ।
- (४) सिफारिसपत्रको म्याद सकिएपछि पुनः अर्को सिफारिस पत्र लिनु पर्नेछ । अर्को सिफारिसपत्र लिंदा रीतपूर्वक को निवेदन दर्ता गराउनु पर्नेछ ।
- (५) सिफारिसपत्र प्राप्त गरेपछि व्यक्ति वा संस्थाले विभागले तोकिएको मापदण्ड बमोजिम पशु, पशुजन्य पदार्थ तथा पशु उत्पादन सामाग्री निकासी पैठारी गर्न सक्नेछ ।

द. अनुमतिपत्र लिन आवश्यक पर्ने कागजातहरू:

जैविक पदार्थ, चल्ला, माछाका भुरा विक्री वितरण गर्न वा मासु प्रशोधन गर्न चाहने व्यक्ति वा संस्थाले नियमावलीको अनुसूची-९ बमोजिमको अनुमति पत्र लिनु पर्नेछ । अनुमतिपत्र लिनको लागि निम्न कागजातहरू संलग्न गर्नु पर्नेछ :-

- (क) उद्योग वाणीज्यमा दर्ता भएको प्रमाणपत्र
- (ख) भ्याट/पान दर्ता प्रमाणपत्र
- (ग) नागरिकताको प्रमाणपत्र
- (घ) गुणस्तरको प्रमाणपत्र र
- (ङ) व्यापारिक सम्झौतापत्र

९. पोशाक लगाउनु पर्ने :

क्वारेन्टाईनमा काम गर्ने अधिकृत तथा अन्य कर्मचारीहरूले ड्युटीमा रहँदा नियमावलीमा व्यवस्था भए बमोजिम मौसम अनुसार अनुसूची-११ बमोजिमको पोशाक अनिवार्य रूपमा लगाउनु पर्नेछ ।

१०. अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड लागू हुने :
पशु, पशु जन्य पदार्थ, पशु उत्पादन सामग्री, जैविक पदार्थको निकासी वा पैठारी गर्दा यस निर्देशिकामा व्यवस्था गरिएको मापदण्डको अतिरिक्त विश्व पशु स्वास्थ्य संगठनले निर्धारण गरेको अनुसूची (१२ बमोजिमको अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड समेत पूरा गरेको हुनु पर्नेछ।
११. प्राविधिक प्रक्रिया तोक्न सक्ने :
पशु क्वारेन्टाईनको क्षेत्रमा आवश्यकता अनुसारका अन्य प्राविधिक प्रक्रियाहरू विश्व पशु स्वास्थ्य संगठनको प्रावधान तथा मौजुदा ऐन नियमको प्रतिकुल नहुने गरी केन्द्रीय पशु क्वारेन्टाईन कार्यालयले तोक्न सक्नेछ ।
१२. अनुसूचीमा थपघट वा हेरफेर गर्न सक्ने:
विभागले यस कार्यविधिको अनुसूचीहरूमा आवश्यक थपघट वा हेरफेर गर्न सक्नेछ ।

अनुसूची-१

(दफा ३ को खण्ड (ख) को उप खण्ड (३) संग सम्बन्धित)

प्यारेन्ट र कमर्सियल चल्ला पैठारीको लागि क्वारेन्टाइन मापदण्ड

- (१) चल्लाको साथ अन्तर्राष्ट्रिय पशु स्वास्थ्य प्रमाणपत्र पेश गरिएको हुनुपर्छ ।
- (२) चल्ला सिपमेन्ट भएको दिनमा कुनै रोगको लक्षण देखिएको हुनुहुदैन ।
- (३) चल्ला उत्पादन भएको ह्याचरी र ब्रिडिङफार्म सालमोनेला पुलोरम, सालमोनेला ग्यालिनरम, सालमोनेला इन्टेरीटडीस, सालमोनेला टाइफिमोरियम, माइकोप्लाज्मोसिस, चिकेन इन्फेक्सियोस एनिमिया, एभियन इन्सेफालोमाइलाईटिस, एभियन इन्ल्फूएन्जा, एडिनोभाइरस, रियोभाइरस, लिउकोसिस, मेरेक्स र इडिएस रोग मुक्त भएको हुनुपर्छ ।
- (४) चल्ला उत्पादन गर्ने माउमा लगाउने गरेको भ्याक्सिनेसन सेड्युल समावेश गरिएको हुनुपर्छ ।
- (५) चल्लामा पहिलो दिनमा मरेक्स रोगको रिस्पेन्स स्ट्रेन भ्याक्सिन लगाएको हुनु पर्नेछ । उपरोक्त भ्याक्सिन नलगाएको चल्लाहरूलाई ३ दिनभित्र उक्त

भ्याक्सिन लगाइ कम्तीमा २१ दिनसम्म विक्री वितरण नगरी भेटेरिनरी निरीक्षक वा व्वारेन्टाइन अधिकृतको निगरानीमा तोकिएको ठाँउमा राख्नुपर्छ ।

- (६) चल्लाको तौल कम्तीमा ३३ ग्रामको हुनुपर्छ ।
- (७) चल्लाको जात र नश्ल स्पेसिफिकेसन अनुसार हुनुपर्छ ।
- (८) चल्लाको मलद्वारमा सुलि र शरीरमा फोहर मैला नलागेका हुनुपर्छ ।
- (९) चल्ला फुर्तिलो र आँखा चम्किलो भएको हुनुपर्छ ।

अनुसूची-२

(दफा ३ को खण्ड (ग) को उपखण्ड (२) संग सम्बन्धित)

१. पैठारीको लागि माछाको भुराको गुणस्तर मापदण्ड

(क) माछाको भुरा भन्नाले नेपाल अधिराज्यमा मत्स्य पालनको लागि सिफारिस गरिएका मत्स्य अध्ययन, अनुसन्धान, स्टक इन्ध्यान्समेट (Stock Enhancement) तथा सौन्दर्यका लागि एक्वोरियम वा अन्यत्र सजाउने देहायको अवस्थाको मत्स्य बीजलाई सम्भन्नु पर्छ ।

१. भूर्ण अवस्थाको फुल (Spawn),
२. ह्याचलिङ, गर्भपोषण थैली (Yolk-sac) उपयोग भैसकेको र स्वतन्त्र रूपमा पानीमा तैरने क्षमता विकास हुँदै गरेको भुसुना माछा भुरा,
३. आँखा विकसित भएको भूर्ण (Eyed-egg),
४. सानो माछा भुरा (Fry): सरदर २ ग्राम सम्म तौल भएको,
५. ठूलो माछा भुरा (Fingerling) सरदर २ देखि १० ग्रामसम्म तौल भएको,
६. वर्षे भुरा (Advanced Fingerling) सरदर १० ग्राम भन्दा माथि तौल भएको,
७. भिङ्गे माछा वर्ग (Crustacea) मा पर्ने भर्खर जन्मेका लार्भी अवस्था (Larval) पार गरी सकेर वयस्क अवस्थाको शारिरीक विकास भैसकेको अवस्थाको भुरा ।

- (ख) मत्स्य बीज एवं जिँउदो माछा पैठारी गर्दा अनुसूची-३ बमोजिमको अन्तर्राष्ट्रिय मत्स्य स्वास्थ्य प्रमाणपत्र संलग्न हुनु पर्नेछ ।
- (ग) माछाको भुरा ढुवानीको लागि तयार गरिएको अवस्था सम्ममा कुनै रोगको लक्षण नदेखिएको हुनु पर्नेछ ।
- (घ) माछा भुरा उत्पादन गर्ने मत्स्य ह्याचरी एवं मत्स्य नर्सरीसँग सम्बन्ध अन्य संरचना (facilities) अनुसूची-३ बमोजिमको अन्तर्राष्ट्रिय मत्स्य स्वास्थ्य प्रमाणपत्रमा उल्लेख भएका माछाका रोगबाट मुक्त भएको हुनुपर्छ ।
- (ङ) माछा भुराको जात र नश्ल प्रमाणित भएको हुनुपर्छ ।
- (च) माछाको भुरा स्वस्थ, फुर्तिलो र आँखा चम्किलो भएको हुनुपर्छ ।
२. पैठारी गरिने माछाको जाति सम्बन्धी मापदण्ड
- क) नेपालमा मत्स्य पालनकोलागि सिफारिस गरिएका देहायका जातिका माछा भुरा मात्र पैठारी गर्न पाइने छ । मत्स्य पालनकोलागि सिफारिस नभएका जात पैठारी एवं स्वदेशमा ओसार पसार र बिक्री गर्न पाइने छैन ।
- नेपालमा मत्स्य पालनमा सिफारिस भएका माछाका जातहरू :-
- (१) कमन कार्प (Cyprinus carpio)
 - (२) सिल्भर कार्प (Hypophthalmichthys molitrix)
 - (३) बिगहेड कार्प (Aristichthys nobilis)
 - (४) ग्रास कार्प (Ctenopharyngodon idella)
 - (५) रोहु (Labeo rohita)
 - (६) नैनी (Cirrhinus mrigala)
 - (७) भाकुरा (Catla calta)
 - (८) रेन्चो ट्राउट (Onchorhynchus mykiss)
- (ख) मत्स्य विकास र विस्तारको लागि हाल अनुसन्धानका दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण मानिएका देहाय बमोजिमका आयातित जातका माछाका भुरालाई अनुमतिपत्रका आधारमा पैठारी तथा निकासी, ओसार/पसार र बिक्री वितरण गर्न पाइनेछ ।
- (१) तिलापिया जाति (Oreochromis nilotica)
 - (२) मागुर जाति (Clarias spec)

- (३) भ्रिंगे माछा जाति (Macrobrachium Species)
(४) पोठिया (Puntius gonionotus)
(५) पेंगासियस (Pangacius species)

अनुसूची-३

(दफा ३ को खण्ड (ग) को उपखण्ड (४) संग सम्बन्धित
**INTERNATIONAL AQUATIC ANIMAL HEALTH CERTIFICATE
FOR LIVE FISH AND GAMETES**

LIVE FISH AND GAMETES

NOTE : Mark all the relevant items with a cross in the appropriate space

1. Identification

Cultured Stock Wild Stock Fish Unfertilized egg

Unfertilized egg Larvae

Species

Latin name :.....

Common name :.....

Age (Years)

Unknown 0± 1± 2± >2±

Total weight (kg) :.....

or

Number (×10000)

2. Place of harvest

a. Country :.....

b. Zone :.....

c. Aquaculture establishment/zone :

i. Name :.....

ii. Location:.....

3. Origin of consignment (if different from ii)

a. Country :.....

b. Zone :.....

- c. Aquaculture establishment/zone :
- Name :.....
 - Location:.....

4. Destination

- Country :.....
- Zone :.....
- Aquaculture establishment/zone :
 - Name :.....
 - Location:.....
 - Nature and identification of means of

5. Declaration

I, the undersigned, certified that the live fish and/or fish larvae, fish gamete, ova and fertilized eggs in the present consignment have as their place of production a : country zone aquaculture establishment that has been subjected to an official fish health surveillance scheme according to the procedure described in OIE Diagnostic manual for Aquatic animal disease that the country, zone or aquaculture establishment identified in section 2 is officially recognized as being free from the p[athogen causing disease listedn in this aquatic code, as identified in the table below:-

Name of diseases	Country		Zone		Aquaculture establishment	
	Yes	No	Yes	No	Yes	No
Epizootic haetopoitic necrosis						
Infectoius haetopoitic necrosis						
Oncorhynchus masou virus disease						
Spring viraemia of carp						
Viral haemorrhagic septicaemia						
Channel catfish virus disease						

Viral encephalopathy and retinopathy						
Infectious pancreatic necrosis						
Infectious salmon anaemia						
Epizootic ulcerative syndrome						
Bacterial Kidney Disease (Renibacterium salomonimarum)						
Enteric septicemia in cat fish						
Piscirickettsiosis (Piscirickettsia salmonis)						
Gyrodactylosis (Gyrodactylus salaries)						
Red sea bream irridoviral disease						
White sturgeon irridoviral disease						

Exporting Country :.....

Component Authority :.....

Stamp :

Date :.....

Issued at :.....

Name and address of certifying official:.....

Signature :

IMPORTANT NOTE : This certificate must be completed no more than three days prior to shipment

अनुसूची-४

(दफा ३ को खण्ड (ग) को उपखण्ड (५) सग सम्बन्धित

**INTERNATIONAL AQUATIC ANIMAL HEALTH CERTIFICATE
FOR DEAD UNVISCERATED FISH**

DEAD UNVISCERATED FISH

NOTE : Mark all the relevant items with a cross in the appropriate space

1. Identification

Cultured Stock Wild Stock

Species

Latin name :.....

Common name :.....

Age (Years)

Unknown 0± 1± 2± >2±

Total weight (kg) :.....

or

Number (×10000)

2. Place of harvest

a. country:

b. zone:

c. Aquaculture establishment/zone :

i. Name:

ii. Location:

3. Origin of consignment (if different from ii)

a. Country :

b. Zone :

c. Aquaculture establishment/zone :

i. Name :

ii. Location:

iii. Nature and identification of means of

.....

4. Destination

1. Country :

2. Zone :
3. Aquaculture establishment/zone :
 - a. Name :
 - b. Location:
 - c. Nature and identification of means of

5. Declaration

I, the undersigned, certified that the live fish and/or fish larvae, fish gamete, ova and fertilized eggs in the present consignment have as their place of production a : country zone aquaculture establishment that has been subjected to an official fish health surveillance scheme according to the procedure described in OIE Diagnostic manual for Aquatic animal disease that the country, zone or aquaculture establishment identified in section 2 is officially recognized as being free from the p[athogen causing disease listedn in this aquatic code, as identified in the table below:-

Name of diseases	Country		Zone		Aquaculture establishment	
	Yes	No	Yes	No	Yes	No
Epizootic haetopoitic necrosis						
Infectoius haetopoitic necrosis						
Oncorhynchus masou virus disease						
Spring viraemia of carp						
Viral haemorrhagic septicaemia						
Channel catfish virus disease						
Viral encephalopathy and retinopathy						
Infectious pancreatic necrosis						

Infectious salmon anaemia						
Epizootic ulcerative syndrome						
Bacterial Kidney Disease (Renibacterium salmoninarum)						
Enteric septicemia in cat fish						
Piscirickettsiosis (Piscirickettsia salmonis)						
Gyrodactylosis (Gyrodactylus salaries)						
Red sea bream irridoviral disease						
White sturgeon irridoviral disease						

Exporting Country :.....

Component Authority :.....

Stamp :

Date :.....

Issued at :.....

Name and address of certifying official:.....

Signature :

IMPORTANT NOTE : This certificate must be completed no more than three days prior to shipment

अनुसूची-५

(दफा ३ को खण्ड (ग) को उपखण्ड (६) संग सम्बन्धित)

माछाको भुरा ढुवानी तथा प्याकिड सम्बन्धी मापदण्ड

- (१) माछाको भुरा ढुवानीकोलागि प्याकिड गर्नु पूर्व भुराको अवस्था हेरी ँ देखि २४ घण्टा पहिले कन्डिसनिड गराइएको हुनुपर्छ ।
- (२) भुरा प्याकिड गर्दा सफा र स्वच्छ पानीको प्रयोग गरिएको हुनु पर्छ ।
- (३) प्याकिड भएर आएको माछाको भुरामा स्वस्थ माछाको भुरामा हुनु पर्ने अवस्था विद्यमान भएको र रोग, परजीविका लक्षणहरू नदेखिएको हुनु पर्छ । कत्ला भरेको, पुच्छर वा पखेटा काटिएको, जीउमा ढुसी देखिएको, शरिरमा रक्तश्राव भएको, आँखा बाहिर निस्केको, शरीर बाङ्गो टङ्गो भएको, कत्ला उठेका, सेतो थोप्ला भएको आँखामा बादल लागेको, पेट फुलेको, पिँधमा पल्टेर बसेको, तैरने सन्तुलन गुमाएको, रंगमा फरक आदि आँखाले देख्न सकिने रोग वा परजीविका लक्षण मुक्त भएको हुनु पर्छ ।
- (४) माछाको भुरा ढुवानी गर्दा देहाय बमोजिम तीन प्रकारले प्याकिड गरी ढुवानी गर्न सकिनेछः
 - (क) मुख खुल्ला भएको प्लाष्टिक वा धातुको भाँडामा एरियटर, अक्सिजन ग्यासको उपयोग गरेर वा नगरेर ।
 - (ख) प्लाष्टिकको ब्याग वा बन्द भाँडामा अक्सिजन ग्याँस पर्याप्त रहेको एअरटाइट अवस्थामा प्याक गरेर ।
 - (ग) आँखा विकसित भएको माछाको फुल (भ्यभ(भनन) लगायत अन्य मत्स्यजन्य जैविक वस्तु (Live genetic Material) लाई इनसुलेटड स्टाइरोफोमभिन्न बरफमा प्याक गरेर ।
- (५) भुरा प्याक भएको प्लाष्टिकको थैलोलाई प्वाल पर्न र अक्सिजन लिक हुनबाट बचाउन कार्डबोर्ड वा अन्य उपयुक्त भाडोभिन्न राखेर ढुवानी गरिएको हुनु पर्छ ।
- (६) माछाको भुरा ढुवानी भएको प्याकको भिन्नपट्टी र बाहिरपट्टी पनि लेबल लागेको (भुरा प्याक भएको मिति, जात, साइज, संख्या समेत) खुलाईएको हुनु पर्छ ।

- (७) लठ्याउने औषधि (Tranquilizer) प्रयोग गरी ढुवानी गरी ल्याएको भए प्रयोग भएको रसायन एवं सोको मात्रा उल्लेख भएको हुनु पर्छ ।
- (८) खाद्य प्रयोजनको लागि मृत अवस्थाको सिंगो माछा (Dead Univicerated) बाट पनि मत्स्यजन्य रोग वा परजीवीको संक्रमण हुन सक्ने भएकोले त्यस्ता वस्तु पैठारी वा निकासी गर्दा अनुसूची-४ बमोजिमको मत्स्य स्वास्थ्य प्रमाणपत्र साथमा संलग्न रहनु पर्छ ।

फाराम - १

अनुसूची-६

(दफा ३ को खण्ड (ग) को उपखण्ड (७) सग सम्बन्धित)

**INTERNATIONAL AQUATIC ANIMAL HEALTH CERTIFICATE
FOR LIVE MOLLUSCS AND GAMETES**

LIVE MOLLUSCS AND GAMETES

NOTE : Mark all the relevant items with a cross in the appropriate space

1. Identification

Cultured Stock Wild Stock

Species

Latin name :.....

Common name :.....

Age (Years)

Gamets Unknown >24 months 12-24 months
 0-11 months Larvae

Total weight (kg) :.....

or

Number (×10000)

2. Place of harvest

a. Country :.....

b. Zone :.....

c. Aquaculture establishment/zone :

- i. Name :.....
- ii. Location:.....
3. Origin of consignment -if different from ii _
- a. Country :.....
- b. Zone :.....
- c. Aquaculture establishment/zone :
- i. Name :.....
- ii. Location:.....
- iii. Nature and identification of means of
4. Destination
1. Country :.....
2. Zone :.....
3. Aquaculture establishment/zone :
- a. Name :.....
- b. Location:.....
- c. Nature and identification of means of
5. Declaration

I, the undersigned, certified that the live fish and/or fish larvae, fish gamete, ova and fertilized eggs in the present consignment have as their place of production a : country zone aquaculture establishment that has been subjected to an official fish health surveillance scheme according to the procedure described in OIE Diagnostic manual for Aquatic animal disease that the country, zone or aquaculture establishment identified in section 2 is officially recognized as being free from the p[athogen causing disease listedn in this aquatic code, as identified in the table below :-

Name of diseases	Country		Zone		Aquaculture establishment	
	Yes	No	Yes	No	Yes	No
Infection with Bonamia exitiosus						
Infection with Bonamia ostreae						

Infection with Haplosporidium nelson						
Infection with Marteilla refrengens						
Infection with Marteilla sydneyi						
Infection with Mikrocytos mackini						
Infection with roughleyi						
Infection with Perkinsus Marinus						
Infection with Perkinsus olsen/atlanticus						
And any of the following if required by the importing country						
Infection with candidatus xenohaliothis californiensis						
Infection with Haplosporidium costale						

Exporting Country :

Component Authority :

Stamp :

Date :

Issued at :

Name and address of certifying official:.....

Signature :

IMPORTANT NOTE : This certificate must be completed no more than three days prior to shipment

फाराम-२

अनुसूची-६

(दफा ३ को खण्ड (ग) को उपखण्ड (७) सग सम्बन्धित)

**INTERNATIONAL AQUATIC ANIMAL HEALTH CERTIFICATE
FOR DEAD CRUSTACEANS**

DEAD CRUSTACEANS

NOTE : Mark all the relevant items with a cross in the appropriate space

1. Identification

Cultured Stock Wild Stock
Species

Latin name :.....

Common name :.....

Age (Years)

Fertilized eggs of nauplii postlarvae juveniles

Broodstocks

Total weight (kg) :.....

or

Number (×10000)

2. Place of harvest

a. Country :.....

b. Zone :.....

c. Aquaculture establishment/zone :

i. Name :.....

ii. Location:.....

3. Origin of consignment (if different from ii)

a. Country :.....

b. Zone :.....

c. Aquaculture establishment/zone :

i. Name :.....

ii. Location:.....

4. Destination

1. Country :.....
2. Zone :.....
3. Aquaculture establishment/zone :
 - a. Name :.....
 - b. Location:.....
 - c. Nature and identification of means of

5. Declaration

I, the undersigned, certified that the live fish and/or fish larvae, fish gamete, ova and fertilized eggs in the present consignment have as their place of production a : country zone aquaculture establishment that has been subjected to an official fish health surveillance scheme according to the procedure described in OIE Diagnostic manual for Aquatic animal disease that the country, zone or aquaculture establishment identified in section 2 is officially recognized as being free from the p[athogen causing disease listedn in this aquatic code, as identified in the table below :-

Name of diseases	Country		Zone		Aquaculture establishment	
	Yes	No	Yes	No	Yes	No
Taura syndrome						
White spot disease						
Yellow head disease						
And any of the following if required by the importing country						
Tetrahedral baculovirosis (Penaeus monodon type baculovirus)						
Spherical baculovirosis (Penaeus monodon type baculovirus)						

Crayfish plague (Aphanomyces astaci)						
Spawner-isolated mortality virus disease						

Exporting Country :.....

Component Authority :.....

Stamp :

Date :.....

Issued at :.....

Name and address of certifying official:.....

Signature :

IMPORTANT NOTE : This certificate must be completed no more than three days prior to shipment

फाराम-३

अनुसूची-६

(दफा ३ को खण्ड (ग) को उपखण्ड (७) सग सम्बन्धित)

**INTERNATIONAL AQUATIC ANIMAL HEALTH CERTIFICATE
FOR DEAD CRUSTACEANS**

DEAD CRUSTACEANS

NOTE : Mark all the relevant items with a cross in the appropriate space

1. Identification

Cultured Stock

Wild Stock

Species

Latin name M-----

Common name M-----

Age (Years)

- Head on Animali Head off Animali Polled Animali
 Block frozen Individually quick frozen
 other processing method

Total weight (kg) :.....

or

Number (×10000)

2. Place of harvest

- a. Country :.....
b. Zone :.....
c. Aquaculture establishment/zone :
i. Name :.....
ii. Location:.....

3. Origin of consignment (if different from ii)

- a. Country :.....
b. Zone :.....
c. Aquaculture establishment/zone :
i. Name :.....
ii. Location:.....

4. Destination

1. Country :.....
2. Zone :.....
3. Aquaculture establishment/zone :
a. Name :.....
b. Location:.....
c. Nature and identification of means of

5. Declaration

I, the undersigned, certified that the live fish and/or fish larvae, fish gamete, ova and fertilized eggs in the present consignment have as their place of production a : country zone aquaculture establishment that has been subjected to an official fish health surveillance scheme according to the procedure described in OIE Diagnostic manual for Aquatic animal disease that the country, zone or aquaculture establishment identified in section 2 is officially recognized as being free from the p[athogen causing disease listedn in this aquatic code, as identified in the table below :-

Name of diseases	Country		Zone		Aquaculture establishment	
	Yes	No	Yes	No	Yes	No
Taura syndrome						
White spot disease						
Yellow head disease						
And any of the following if required by the importing country						
Tetrahedral baculovirus (Penaeus monodon type baculovirus)						
Spherical baculovirus (Penaeus monodon type baculovirus)						
Crayfish plague (Aphanomyces astaci)						
Spawner-isolated mortality virus disease						

Exporting Country :.....

Component Authority :.....

Stamp :

Date :.....

Issued at :.....

Name and address of certifying official:.....

Signature :

IMPORTANT NOTE : This certificate must be completed no more than three days prior to shipment

अनुसूची-७

(दफा ३ को खण्ड (ग) को उपखण्ड (१०) संग सम्बन्धित)

माछा राख्नको लागि तोकिएको होल्डीङ ट्याक रहेको मत्स्य केन्द्रको विवरण

- केन्द्रीय फिस हयाचरी, बालाजु, काठमाडौं
- त्स्य विकास तथा तालिम केन्द्र जनकपुर, धनुषा
- मत्स्य विकास तथा तालिम केन्द्र भैरहवा, रुपन्देही
- मत्स्य विकास तथा तालिम केन्द्र गेटा, कैलाली
- मत्स्य विकास तथा तालिम केन्द्र शमशेरगंज, बांके
- मत्स्य विकास तथा तालिम केन्द्र फतेपुर, सप्तरी

फाराम-१

अनुसूची-८

(दफा ३ को खण्ड (घ) को उपखण्ड (६) संग सम्बन्धित)

चल्ला उत्पादन गर्ने अण्डाको लागि क्वारेन्टाइन मापदण्ड

- (१) अण्डाको श्रोत खुलेको अन्तर्राष्ट्रिय पशु स्वास्थ्य प्रमाणपत्र हुनुपर्छ ।
- (२) अण्डा फर्टिलाईज्ड हुनुपर्छ ।
- (३) अण्डा उत्पादन गर्ने माउ सालमोनेलोसिस, माइकोप्लाजमोसिस, चिकेन इन्फेक्सियस एनिमिया, इनसिफाइलोमाइलाईटिस, एभियन इन्फ्ल्यून्जा, एडिनो भाइरस, रियोभाइरस, ल्यूकोसिस, मरेक्स र एग ड्रप सिन्ड्रोम बाट मुक्त हुनु पर्छ ।
- (४) अण्डा विश्व पशु स्वास्थ्य संगठनको मापदण्डमा तोकिए बमोजिम निःसंक्रमण गरिएको हुनुपर्छ ।
- (५) अण्डाको साथमा निर्यात गर्ने देशको तोकिएको भेटेरीनरी अधिकारीले निरीक्षण गरेको प्रतिवेदन हुनुपर्छ ।
- (६) अण्डाको सिपमेन्ट सफा र प्रयोग नगरेको प्याकेजमा हुनुपर्छ ।

- (७) अण्डाको औशत तौल कम्तीमा ५० ग्रामको हुनुपर्छ ।
- (८) अण्डा सफा, नटटेको र कडा खोल भएको हुनुपर्छ ।
- (९) अण्डामा मासु र रगतको थोपा नलागेको हुनुपर्छ ।
- (१०) अण्डाको पहेंलो र सेतो भाग नबिग्रिएको हुनुपर्छ ।
- (११) अण्डाको उत्पादन मिति लेखिएको हुनुपर्छ र अण्डाको उमेर १ हप्ताभन्दा बढी हुनु हुँदैन ।
- (१२) प्रत्येक पटक अण्डा ढुवानी गर्ने ट्रे नयाँ हुनुपर्छ ।

फाराम-२

अनुसूची-८

(दफा ३ को खण्ड (घ) को उपखण्ड (६) संग सम्बन्धित

खाने अण्डा पैठारीको लागि क्वारेन्टाइन मापदण्ड

- (१) अण्डाको श्रोत खुलेको हुनुपर्छ ।
- (२) अण्डा इन्फरटायल हुनु पर्छ ।
- (३) अण्डा उत्पादन गर्ने माउ कुखुरामा सालमोनेला रोगमुक्त भएको प्रमाण पत्र समावेश भएको हुनुपर्छ ।
- (४) अण्डा ग्रेडीड गरिएको हुनुपर्छ ।
- (५) अण्डा सफा, नफुटेको र कडा खोल भएको हुनुपर्छ ।
- (६) अण्डामा मासु र रगतको थोपा तथा सुली नटाँसिएको हुनुपर्छ ।
- (७) अण्डा भित्रको सेतो र पहेंलो भाग नबिग्रेको हुनुपर्छ ।
- (८) अण्डा अफुलाटक्सिन मुक्त हुनु पर्नेछ अर्थात २५ पि.पि.वि.भन्दा बढी हुनु हुँदैन ।
- (९) अण्डालाई फोरेर हेर्दा सेतो र पहेंलो भाग मिसिएको हुनु हुँदैन ।
- (१०) अण्डा उत्पादनको मिति लेखिएको हुनु पर्दछ र त्यसको उमेर १ हप्ता भन्दा बढी हुनु हुँदैन ।

अनुसूची-९
(दफा ४ को उपदफा (१) संग सम्बन्धित)

सि.नं.	पशु क्वारेन्टाईन कार्यालय र चेकपोष्ट	पशु रोगको नमुना परिक्षणको लागि सिफारिस गरिएका प्रयोगशालाहरू	
		सम्पर्क गर्नु पर्ने प्रयोगशाला	रेफरेन्स प्रयोगशाला
१.	काकड्भीट्टा		
	क) पशुपतिनगर	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय इलामको प्रयोगशाला	क्षेत्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, बिराटनगर
	ख) काकड्भीट्टा	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय भ्पापाको प्रयोगशाला	क्षेत्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, बिराटनगर
	ग) गौरीगन्ज	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय भ्पापाको प्रयोगशाला	क्षेत्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, बिराटनगर
२.	बिराटनगर		
	क) रानी	क्षेत्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, बिराटनगर	केन्द्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, त्रिपुरेश्वर
	ख) भन्टावारी	क्षेत्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, बिराटनगर	केन्द्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, त्रिपुरेश्वर
	ग) माडर	क्षेत्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, जनकपुर	केन्द्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, त्रिपुरेश्वर

३.	जनकपुर		
	क) भिड्ढामोड	क्षेत्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, जनकपुर	केन्द्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, त्रिपुरेश्वर
	ख) मलंगवा	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय सर्लाहीको प्रयोगशाला	क्षेत्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, जनकपुर
	ग) जठही	क्षेत्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, जनकपुर	केन्द्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, त्रिपुरेश्वर
४.	बिरगंज		
	क) सिरसिया	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय पर्साको प्रयोगशाला	क्षेत्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, जनकपुर
	ख) औरहिया	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय पर्साको प्रयोगशाला	क्षेत्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, जनकपुर
	ग) पथलैया	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय पर्सा वा मकवानपुरको प्रयोगशाला	क्षेत्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, जनकपुर
५.	काठमाडौं		
	क) रामनगर	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय चितवनको प्रयोगशाला	केन्द्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, त्रिपुरेश्वर
	ख) सिन्धुपाल्चोक	केन्द्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, त्रिपुरेश्वर	केन्द्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, त्रिपुरेश्वर

	ग) त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल	केन्द्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, त्रिपुरेश्वर	केन्द्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, त्रिपुरेश्वर
६.	भैरहवा		
	क) त्रिबेणी	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय रुपन्देहीको प्रयोगशाला	क्षेत्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, पोखरा र केन्द्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, त्रिपुरेश्वर
	ख) बेलहिया	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय रुपन्देहीको प्रयोगशाला	क्षेत्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, पोखरा र केन्द्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, त्रिपुरेश्वर
	ग) कृष्णनगर	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय रुपन्देहीको प्रयोगशाला	क्षेत्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, पोखरा र केन्द्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, त्रिपुरेश्वर
७.	नेपालगंज		
	क) भन्सार रोड, नेपालगन्ज	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय बाँकेको प्रयोगशाला	क्षेत्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, सुर्खेत र केन्द्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, त्रिपुरेश्वर

	ख) गुलरिया	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय बाँकेको प्रयोगशाला	क्षेत्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, सूखेत रकेन्द्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, त्रिपुरेश्वर
८.	गड्डाचौकी		
	क) गड्डाचौकी	क्षेत्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, धनगढी	केन्द्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, त्रिपुरेश्वर
	ख) बेलौरी	क्षेत्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, धनगढी	केन्द्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, त्रिपुरेश्वर
	ग) धनगढी	क्षेत्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, धनगढी	केन्द्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, त्रिपुरेश्वर
	घ) दार्चुला	क्षेत्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, धनगढी	केन्द्रीय पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाला, त्रिपुरेश्वर

अनुसूतुी-१०

(दफु ॡ कु उडदफु (ॡ) सग सडुडनुधत

ऑवुक डदरुथ डरकुषणकु लरग अवशुडक डरुनु नडुनु

नरडडत डरकुषणकु लरग नरडुड डडुऑरड डरुणु डुरत Serial नडुनु डुडुऑउनु डरुदुऑ ।				
१. रुग नरदरनकल सलडरगुरीहरू Colostrol whey products, एनुतुऑऑन /रकुसवलडुड, Pasteurella haemolytica र Haemophilus somnus डरुकल ऑवलणु वल extract (ऑुडरडल डरतुर) डरहेक हरुक ऑवुक उतुडरदनकु हकडल	१० एड.एल डनुदल कड	१०-२० एड.एल	२१- १०० एड.एल	१०० एड.एल डनुदल वठी
	१०	ॡ	३	१
२. रुग नरदरनकल सलडरगुरीहरू (Diagnostic kit)	कडुतुडल २ सेरु सलडरगुरीहरू			
३. Colostrol whey product	कडुतुडल ॡ डरतुर			
एनुतुऑऑन ररकुसवलडुड				
Pasteurella haemolytica / Haemophilus somnus डरुकल ऑवलणु वल extract (ऑुडरडल डरतुर)	नं.१ डल उलेखरत डरुणु संखुडल वलहेक, डरलडर डरतुरडल डुरे डरऑुवत डरुतुररल डुठरउनु अनरवलरुडु हुरुनेऑु			

दुरषुठवडु:

- उतुडरदक वल कुरुडरलडले कडुतुडल ॡ डहीनल सडुड डरकुषणकु लरग डुररडु डरुकल नडुनुलहरू डधुडे केली नडुनुलहरू संऑड गनु डरुनेऑु । डुन: डरकुषण गनु डरुडल डस नडुनुलरुई उडडुऑ गनु डरुनेऑु ।
- डसडल उलुलेख नडरुकल वरषड वसुतुकु OIE Technical manual डल उलुलेख डरुणु डडुऑरड हुरुनेऑु ।

अनुसूची-११
(दफा ९ सम्बन्धित)

क्वारेन्टाइनका कर्मचारीले पर्ने पोशाक
राजपत्रांकित श्रेणीको लागि राजपत्र अनंकित श्रेणीको लागि

राजपत्रांकित श्रेणीको लागि			राजपत्र अनंकित श्रेणीको लागि		
पोशाकको नाम	रंग र गुणस्तर	परिमाण	पोशाकको नाम	रंग र गुणस्तर	परिमाण
टोपी	कालो भादगाउँले	१ थान	टोपी	कालो भादगाउँले	१ थान
कमिज	अजुरे ब्लु (Azure blue)	२ थान	कमिज	स्मोक ग्रे (Smoke grey)	२ थान
पैन्ट	ओलिभ गिन (Olive green)	२ थान	पैन्ट	लाईट ओलिभ गिन (Light Olive green)	२ थान
कोट	डार्क ब्लु (Dark blue)	१ थान	स्विटर	डार्क ब्लु (Dark blue)	१ थान
जुत्ता	कालो छाला	१ जोर	जुत्ता	कालो छाला	१ जोर
मोजा	कालो	२ जोर	मोजा	कालो	२ जोर
पेटी	कालो, छाला १ इन्च	१ थान	पेटी	कालो, छाला १ इन्च	१ थान
टाइ	चंकिलो निलो	१ थान	टाइ	चंकिलो निलो	१ थान

नोट: राजपत्रांकित प्रथम श्रेणीको लागि कोटको हकमा ग्रे कोट एक थान अन्य यथावत हुनेछ । महिला कर्मचारीको हकमा उपरोक्त रंग र गुणस्तर बमोजिम ब्लाउज, सारी र अन्यमा टोपी बाहेक माथि उल्लेख गरिए बमोजिमको पोशाक हुनेछ ।

अनुसूची-१२

(दफा १० संग सम्बन्धित)

निकासी र पैठारीको लागि अपनाउनु पर्ने विश्व पशु स्वास्थ्य संगठनले
निर्धारण गरेको अन्तराष्ट्रिय मापदण्ड

- (१) पशु, पशुजन्य पदार्थ कुन देशको हो या कुन क्षेत्रको हो सो खुलाउनु पर्छ ।
- (२) पैठारी गर्ने देशलाई आवश्यक परेको बायोलोजिकल परीक्षण, खोप लगाएको रेकर्ड र निसंक्रमण विधि आदि निर्यात गर्ने देशले उपलब्ध गराउनु पर्छ ।
- (३) पशुलाई छड्नुभन्दा पहिले क्वारेन्टाइन स्टेसनमा पशु रोगी भए नभएको जाँच्नु पर्दछ, साथै इन्क्यूबेशन अवधिमा अवलोकन गरेर मात्र निरोगी षहऱयाएमा छड्न सकिनेछ ।
- (४) निकासी र पैठारी गर्ने देश तथा पक्षबीच कुन प्रयोजनको लागि पशु, पशुजन्य पदार्थ तथा पशु उत्पादन सामग्री किनबेच गरिने हो, उनीहरूबीच सहमति भएको प्रमाणहरू पेश गरेको हुनु पर्छ ।
- (५) सिमेन, भ्रुण, तथा चल्ला उत्पादन गर्ने अण्डा आयात गर्दा कुनै पनि देशको भेटेरिनरी अधिकारीले नियन्त्रण गरेको कम्पनीबाट उत्पादन भएका भ्रुण, सिमेन, चल्ला उत्पादन गर्ने अण्डा पैठारी गर्नु पर्छ । त्यसको लागि निगरानी गर्न भेटेरिनरी निरीक्षकले जाँच गरेको प्रमाणपत्र पेश गरेको हुनु पर्छ ।
- (६) पशुहरूको निकासी र पैठारी गर्नु भन्दा २४ घण्टा अगाडिदेखि मात्र पशु स्वास्थ्य प्रमाणपत्र जारी गरेको हुनु पर्छ ।
- (७) निकासी गर्ने देश नेपालमा नभएका सूचीकृत गर्नुपर्ने रोगबाट मुक्त भएको हुन पर्छ ।
- (८) यदि टान्जिटमा कुनै सूचीकृत गर्नुपर्ने रोग देखा परेमा पैठारी गर्ने देशलाई तुरुन्त खबर गर्नु पर्छ।
- (९) टान्जिटको फ्रन्टियर पोष्टमा कार्यरत भेटेरिनरी अधिकारीले क्वारेन्टाईन जाँच गर्दा ढिलो नहुने गरी जाँच गरी दिने व्यवस्था गर्नु पर्दछ । सोको लागि निकासी र पैठारी गर्ने व्यक्ति तथा फर्मले भेटेरिनरी अधिकारीलाई सामान पैठारी भैरहेको सम्बन्धमा अग्रिम सूचना दिनु पर्नेछ । यसरी

- अग्रिम सूचना नगरी पैठारी गर्ने पैठारीकर्ताको जाँच कार्यमा ढिलाई भएमा पैठारीकर्ता स्वयम् जिम्मेवार हुन पर्छ ।
- (१०) भेटेरीनरी अधिकारीले सुचीकृत गर्नुपर्ने रोग तथा रोग सार्ने भेक्टरलाई बाहिर जानबाट बचाउन पर्छ ।
- (११) पशु, पशुजन्य पदार्थ सँग विश्व पशु स्वास्थ्य संगठनले निर्धारण गरेको सेनेद्री प्रमाणपत्र उपलब्ध हुनु पर्छ ।
- (१२) टान्जिट हुनु अघि पशु क्वारेन्टाइन चेकपोष्ट वा कुनै देशको फ्रन्टियर पोष्टलाई अग्रिम खबर गरेमा र उक्त चेकपोष्ट वा फ्रन्टियर पोष्टको भेटेरीनरी अधिकारीले स्वास्थ्यको कारणले नरोकेसम्म पशुलाई आवत जावत गर्न दिइने छ ।
- (१३) पैठारी गर्ने देशमा कुनै सूचीकृत गर्नुपर्ने रोग छ भन्ने कुरा टान्जिट हुने देशले थाहा पाएमा पशुहरू उक्त देश भएर जान रोक लगाउन सक्नेछ ।
- (१४) यात्रा गर्ने साधन शिल गरेको नभएमा टान्जिट देशको भेटेरीनरी अधिकारीले आवश्यक जाँचबुझ गर्न सक्नेछ । दोषी ठहरिएमा फिर्ता पठाउन सक्नेछ । यसो भएमा निकासी गर्ने देशको भेटेरीनरी अधिकारीलाई तुरुन्त खबर गर्नु पर्छ ।
- (१५) टान्जिट देशमा खाना र पानीको लागि पशुहरूलाई भेटेरीनरी अधिकारीको रेखदेखमा ओराल्न सकिन्छ तर अन्य देशका पशुसँग लसपस हुन दिनु हुदैन ।
- (१६) टान्जिट देशमा गाडी वा रेलबाट यात्रा गर्दा जनावरको मलमुत्र वा जनावर फुत्कन सक्ने खालको हुनु हुदैन ।
- (१७) टान्जिट गर्दा कुनै खास ठाँउमा मात्र पशुलाई पानी र दाना खुवाउन लाई उतार्न सकिने छ तर उक्त ठाँउ टान्जिट देशको आधिकारिक भेटेरिनरियनको प्रत्यक्ष निगरानीमा हुनु पर्नेछ ।
- (१८) टान्जिट गर्ने देशका आधिकारीक भेटेरिनरियन र सिमानाको चेकपोष्टको आधिकारीक भेटेरिनरियनलाई कुन पशु कुन माध्यमबाट कसरी कुन नाका भएर कुन मितिमा देशभित्र प्रवेश गर्दैछ र कुन मितिमा कुन नाकाबाट बाहिर जान्छ भन्ने कुरा समयमै अवगत गराउन पर्छ ।
- (१९) यदि जाँच्दा सङ्क्रमण हुन सक्ने रोग भएको शंका लागेमा जहाँबाट ल्याएको हो त्यहीं फिर्ता लैजान सम्बन्धित पैठारीकर्तालाई भनिने छ ।

- यदि फिर्ता लैजान सकिदैन भने नष्ट गर्नु अगाडि ल्याइएको देशको आधिकारिक भेटेरिनरियनलाई जानकारी गराइ फेरी प्रस्ट्याउन मौका दिइने छ। यदि संक्रमणयुक्त ठहरेमा खास प्रकृयाबाट नष्ट गरिनेछ।
- (२०) सिलवन्दी वस्तुको आवश्यक बाहिरी जाँच मात्र गरिनेछ।
- (२१) हवाई यात्राबाट पशु वस्तु ल्याउँदा विमानमा गडबडी भइ आपतकालीन अवतरण गर्न परेमा नजिकको आधिकारीक भेटेरिनरियनलाई जति सक्दो चाडो जानकारी गराउन पर्नेछ।
- (२२) आपतकालीन अवतरण गरे पछि त्यहाका पशुलाई विमान बाहिर जान दिइने छैन। सवै जाँच पडतालको प्रकृया पुरा गरेपछि मात्र बाहिर जान दिइनेछ। यदि जाँच पडतालको सुविधा नभएमा अन्यत्र विमानस्थलमा लग्नु पर्नेछ।
- (२३) आपतकालीन अवस्थामा यात्रु र पशु वस्तुको लागि विमानस्थल भित्रै क्याप्टेनले आवश्यक व्यवस्था गर्न सक्नेछ।